

Comentariul poeziei Evocare de Nichita Stanescu - semnificatia comparatiilor si a metaforelor, valoarea stilistica a imperfectului, rolul epitetelor gerundivale

I. Poezia intitulata "Evocare" este inclusa in volumul "Opere imperfecte" (1979), in care se impletesc drama existentiala si drama ontologica reunite in efortul scriitorului de a le exprima prin cuvant".

Temele de profunzime ale acestui volum fiind "caracterul paradoxal al nasterii si al mortii, mersul prin existenta ca destramare si dobandire succesiva a unei nasteri problematice" (Stefania Mincu), este de inteles incercarea autorului de a releva frumosul, ca izbavire de imperfectiunea lumii.

"Ea era frumoasa ca umbra unei idei, -
a piele de copil mirosea spinarea ei,
a piatra proaspat sparta
a strigat dintr-o limba moarta.
Ea nu avea greutate, ca respirarea.
Razanda si planganda cu lacrimi mari
era sarata ca sarea
slavita la ospete de barbari
Ea era frumoasa ca umbra unui gand.
intre ape, numai ea era pamant."

II. Poezia "Evocare" de N. Stanescu ar putea avea ca tema o eterna reintoarcere la frumosul existent candva si ramas intr-un "era" pierdut in vreme. Ca si alte texte stanesciene, "Evocare" este deschisa unei interpretari multiple:

a) Unii comentatori vad in "obiectul" evocarii o fata minunata, asemanatoare cu eminesciana "O prea frumoasa fata".

Pentru caracterizarea ei, autorul a utilizat mai multe mijloace artistice: astfel, comparatia "frumoasa ca umbra unei idei" sugereaza, prin. caracterul ei abstract, inefabilul adolescentin; tot asa, senzatia olfactiva din versul al II-lea ("a piele de copil mirosea spinarea ei") ar putea sugera o anume puritate inconstienta, specifica perioadei cand trupul mai pastreaza, inca, miresmele varstei inocente.

Cele doua metafore din versurile: "a piatra proaspat sparta /a strigat dintr-o limba moarta" constituie "metafore ale indicibilului" (St. Mincu) si au o stranie frumusete.

in strofa a doua, comparatia "Ea nu. avea greutate, ca respirarea" trezeste reprezentarea unei fiinte diafane si vii, incadrata, prin cele doua epitete gerundivale, in sfera verbului "a fi" ("era razanda", "era planganda").

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

in comparatia "era sarata ca sarea / slavita la ospete de barbari" ar putea fi reunite sensurile de unicitate si inaccesibilitate.

Penultimul vers constituie o reluare a primului rand al poeziei, cu un termen schimbat ("idee-gand").

in sfarsit, metafora din ultimul vers ar putea avea mai multe semnificatii, una dintre acestea fiind caracterul trecator al trupului "de lut", in curgerea vremii; la aceasta idee contribuie si putinele verbe, toate la timpul trecut (imperfect).

Dar, cum imperfectul arata o actiune neterminata, care se poate prelungi in timp, rezulta ca persoana evocata este Fata eterna a carei imagine a ramas fixata pe ecranul timpurilor.

e) O alta interpretare a textului ar putea porni de la ultimul vers: "intre ape, numai ea era pamant".

in acest caz, tema poeziei ar putea fi nasterea din ape a primei planete a Universului, eveniment la care poetul se intoarce, chemat de nostalgia celei dintai Creatii.

intr-o lume plina de "opere imperfecte" (incluzand tot "facutul" "vinovat" de iesirea din starea de gratie a preexistentei), aparitia pamantului din ape constituie, un moment crucial, poate singurul frumos si pur.

in primul vers, comparatia "ca umbra unei idei" ar putea desemna Increatul cosmic, Ideea divina inainte de a se materializa in fapta.

in versul urmator, aparitia din ape a "spinarii" fragede a celei dintai planete, este proiectata pe un fundal de dimineata primordiala: nascuta prin spargerea invelisului de piatra al oului cosmogonic, ea are frumusetea stranie a unui "strigat", purtand germenii Fiintei si pe cei ai Nefiintei viitoare.

Cele doua gerunzii din strofa a II-a ("razanda si planganda") sugereaza un freamat de Geneza cosmica, asemanator cu uriasa germinare universala din "Testament"-ul arghezian.

Metafora lacrimilor ar putea trimite la cunoscutul vers "Sunt lacrimae rerum" din "Eneida" lui Vergiliu, sugerand ca nasterea primei planete constituie un act sublim; purificata prin invelisul sarat al lacrimilor si impregnata de lichidul neprihanirii, Facerea va fi slavita in ritualurile "nenascutilor", oameni ai primei istorii.

Astfel, ridicata din ape de "umbra" Gandului divin, cea dintai planeta ramane unica ("numai ea era pamant").

Versul poeziei este alb, fapt care permite o mai buna exprimare a ideilor.